

Лю Веньшу,

orcid.org/0000-0002-8768-5051

аспірантка кафедри теорії та історії музики

Харківської державної академії культури

(Харків, Україна) melody1833shu@gmail.com

ІДЕЙНО-СВІТОГЛЯДНІ ТА ОБРАЗНО-ТЕМАТИЧНІ ПРІОРИТЕТИ КОМПОЗИТОРСЬКОЇ ТВОРЧОСТІ ВОЛОДИМИРА РУНЧАКА

Статтю присвячено розгляду музичної творчості відомого українського композитора Володимира Рунчака в аспекті аналізу її ідейно-світоглядних та образно-емоційних складників, що природним чином відіб'ються на тематиці музичних творів автора та зазвичай визначають їхню жанрово-стильову атрибутику.

Серед найважливіших рис музичної творчості Володимира Рунчака виділяється духовно-рефлексивна та сакральна її спрямованість, що безпосередньо знаходить місце у створеній автором цілій низці творів як культового призначення, так і суто концертного плану. А це – композиції різноманітних жанрів камерно-інструментального, камерно-вокального, хорового, симфонічного й інших напрямів, жанрові прототипи або тематика яких тісно пов'язана із сакральністю, з християнським каноном, з духовністю тощо.

Важливою сферою творчості В. Рунчака як складової частини його мистецького світогляду виступає робота з матеріалом, побудованим на національно-фольклорному ґрунті, що позначилось на створенні композитором цілої низки музичних творів – обробок народного мелосу, неофольклористичних композицій, стилізацій у великих і малих формах та які демонструють різноманітні грані образно-емоційної палітри (від рефлексивно-споглядалих і до драматичних, гумористично-жартівливих тощо). Такі риси, як епатажність, сатиристичність, гра слів і сенсів, що відверто проявляються в окремих творах автора, спостерігаються не тільки на образному, мовно-стильовому, драматургічно-композиційному й інших рівнях, а вбачаються й у винахідливості їхніх програмних назв, прецедентності жанрового визначення тощо.

Ідейно-світоглядні й образно-тематичні пріоритети композиторської творчості Володимира Рунчака аналізуються у прямій кореляції з фактами і чинниками особистісного характеру, що вплинули на становлення мистецької постаті композитора та його світобачення, про що сам автор часто декларує в різноманітних власних інтерв'ю, бесідах, виступах у ЗМІ, інших джерелах тощо. Усе це дає змогу виділити й констатувати ідейно-світоглядні й мистецькі орієнтири в творчості відомого сучасного українського композитора Володимира Рунчака, що вплинули та почасти забезпечили її унікальність і світове визнання.

Ключові слова: *Володимир Рунчак, композиторська творчість, ідейно-світоглядні орієнтири, образність і тематика музичних творів.*

Liu Wenshu,

orcid.org/0000-0002-8768-5051

Postgraduate Student at the Department of Theory and History of Music

Kharkiv State Academy of Culture

(Kharkiv, Ukraine) melody1833shu@gmail.com

IDEOLOGICAL-WORLDLY AND IMAGE-THEMATIC PRIORITIES OF THE COMPOSITIONAL WORK OF VOLODYMYR RUNCHAK

The article is devoted to the consideration of the musical work of the famous Ukrainian composer Volodymyr Runchak in terms of analysis of its ideological and philosophical components, which are naturally reflected in the theme of the author's musical works and usually determine their genre and style attributes.

Among the most important features of Volodymyr Runchak's musical work is its spiritual-reflexive and sacred orientation, which directly finds a place in the author's creation of a number of works of both cult purpose and purely concert plan. And these are compositions of various genres of chamber-instrumental, chamber-vocal, choral, symphonic and other directions, genre prototypes or themes of which are closely connected with sacredness, with the Christian canon, with spirituality, etc.

An important area of V. Runchak's work, as a part of his artistic worldview, is working with material based on national and folklore, which affected the composer's creation of a number of musical works – arrangements of folk melodies, neo-folk compositions, stylizations in large and small forms and which demonstrate various aspects of the image-emotional palette (from reflective-contemplative to dramatic, humorous-humorous, etc.). Such features as outrage, satirism, play on words and meanings, which are openly manifested in individual works of the author, are observed not only at the figurative, linguistic-stylistic, dramatic-compositional and other levels, but also in the ingenuity of their program names, precedent of genre definition, etc.

Volodymyr Runchak's ideological and philosophical and thematic priorities are analyzed in direct correlation with the facts and factors of personal character that influenced the formation of the composer's artistic figure and his worldview, which the author himself often declares in various interviews, conversations, speeches in the media, other sources, etc. All this makes it possible to highlight and state the ideological, philosophical and artistic orientations in the works of the famous contemporary Ukrainian composer Volodymyr Runchak, which influenced and partly ensured its uniqueness and world recognition.

Key words: *Volodymyr Runchak, composer's work, ideological and worldviews, imagery and themes of musical works.*

Постановка проблеми. Композиторська творчість відомого українського митця – композитора, диригента, громадського діяча, яскравого організатора та пропагандиста сучасної музики Володимира Рунчака перебуває сьогодні в полі посиленої уваги як музичних критиків, так і науковців-дослідників у галузі музикознавства, адже творчість композитора сьогодні представляє найкращі художні здобутки українського сучасного музичного мистецтва та привертає увагу не лише своїми інноваційними рішеннями в галузі композиторської технології, а й насамперед напруженою емоційністю, глибиною, щирою образністю, а також різноманітними сміливими експериментами в сфері жанрового наповнення, стилістики, музичної форми тощо. Усе це, а також наявність об'ємного масиву музичних творів, що становлять творче портфоліо композитора, та систематична поява нових цікавих композицій В. Рунчака актуалізують здійснення постійних досліджень музичного доробку цього автора в різних аспектах.

Окремою стороною актуальності дослідження музичної творчості композитора є вивчення її молодими дослідниками з Китайської Народної Республіки, адже суттєве зростання інтересу представників Китаю до мистецьких надбань і передових досягнень в галузі сучасної музичної культури різних європейських країн (зокрема, й України) в останній час відбувається дуже посилено та перебуває в контексті сучасних процесів культурної й гуманітарної глобалізації в світі. Й у цьому сенсі такі дослідження для них сьогодні залишаються вельми актуальними.

Аналіз досліджень. Композиторська творчість відомого українського композитора Володимира Рунчака не раз привертала увагу науковців, передусім дослідників-музикознавців. Серед найбільш вагомих і ґрунтовних робіт, присвячених музичній творчості композитора, варто виділити наукові публікації музично-теоретичного спрямування авторів О. Заверухи (Заверуха, 2014), І. Коновалової (Коновалова, 2018), О. Мальцевої (Мальцева, 2012), М. Мимрика (Мимрик, 2014), Н. Семененко (Семененко, 2009), А. Сташевського (Сташевський, 2004; 2006) та інших, у яких досліджуються окремі аспекти, жанрові напрями або твори композитора.

Окремим сегментом щодо висвітлення композиторської творчості В. Рунчака треба виділити широкий пласт матеріалу, що являє собою публікації музично-критичного, інформаційного, публіцистичного характеру, а також численні рецензії, відгуки на концерти й нові твори, різноманітні інтерв'ю в культурологічній і мистецтвознавчій періодиці загальноукраїнського та регіонального кшталту.

Мета статті – визначити основні ідейно-світоглядні й образно-тематичні орієнтири композиторської творчості відомого українського композитора Володимира Рунчака через огляд його творчого доробку та висвітлення окремих особистісних чинників, що вплинули на формування творчих поглядів митця.

Виклад основного матеріалу. Ідейно-світоглядні концепти та пріоритети композиторської творчості Володимира Рунчака яскраво віддзеркалюються в музичних творах автора, що безпосередньо проявляється в широкому спектрі їхньої жанрово-стильової атрибутики. А це – власне назва твору, його тематика й образно-смісловий складник, фабула та драматургія, нарешті, сама жанрова система та комплекс мовностильових й інших виражальних засобів тощо.

Перш за все варто вказати на значний вплив на музику автора його духовних переконань, зокрема релігійності. У своїх численних інтерв'ю (Коскін, 2010; Сташевський 2006; Зосім, 1997; Перепелиця, 2006; Рунчак, 2011 та ін.) композитор не раз звертав увагу на власне ставлення до християнської релігії та філософії, наголошуючи, що він є віруючою людиною, але водночас не ортодоксальним фанатиком. «Я є нормальною віруючою людиною, яка періодично ходить до церкви, яка спокійно зайде й в інший храм, який не є православним» (Сташевський, 2006: 160). Автор у своєму інтерв'ю наголошує, що релігійність, християнська віра завжди допомагали йому і в тяжкі часи, і в повсякденному житті: «...і я відчуваю в цьому велику підтримку для себе. У мене були великі потрясіння в житті, і я відчував тоді, що якби не допомога, підтримка іншої нематеріальної сили, я не зміг би вистояти. Увесь час у творчості, у своєму житті я відчуваю цю підтримку, тому що навіть аналізуючи кожен свій день і стоячи в молитві (чи в ранішній, чи у вечірній, чи в денній), і аналізуючи попередній день,

я відчуваю, що стільки, скільки зроблено, без зовнішньої допомоги всю ту працю було б неможливо виконати» (Сташевський, 2006: 161).

Справді, великий шар музичних доробків у творчості композитора, насамперед хорової музики, присвячено релігійній тематиці. Ба більше, у ній зазвичай використовуються латинські канонічні тексти. Отже, це «Нагірна проповідь» (антифон для шістнадцятиголосного хору), молитва «Господи, Боже наш» для мішаного хору, концерт-кант для мішаного хору й дитячих голосів «Оспівуючи Різдво Господнє», «Cantus canonicus» («На смерть Ісуса»), церковні піснеспіви за Євангелієм від св. Луки для жіночого хору, читця та двох труб.

Духовна тематика в творчості композитора, що пов'язана із християнською сакральністю, проникає й в інші твори камерно-вокального і камерно-інструментального жанрів, що являють собою не літургійне, а концертне спрямування. Наприклад, цикл «Номо ludens» (людина, яка грає), містить окремих розділ – «Номо organs» (тобто людина, яка молиться), написаний для сопрано і магнітофонної плівки на англійські канонічні тексти. Серед інших таких прикладів – камерно-інструментальні твори: «Зі мною ще Хтось», «Три заповіді Блаженства» для фортепіанного тріо та інші. Звернемо увагу, що в назві цього твору слово «Хтось» автором подано з великої літери, тобто прямо і свідомо вказуючи на присутність божественних сил. Наступний приклад – «Via Dolorosa» – квадромузика № 1 для десяти виконавців. Як відомо, Via Dolorosa – це вулиця в Старому місті Єрусалиму, якою (згідно з християнськими канонами) ішов шлях Ісуса Христа до місця його розп'яття. На цій вулиці розташовані дев'ять із чотирнадцяти зупинок Хресного шляху Христа. Серед інших таких творів – «Kyrie Eleison», що отримав авторське втілення в десяти різних інструментально-ансамблевих версіях, а також «Tuba mirum» – щось на зразок квінтету» для п'яти мідних духових інструментів, «Ave Maria» для сопрано і бас-кларнета, «Дві сповіді» для органа тощо.

Зазначимо, що Володимир Рунчак почав творити музику ще у свої студентські роки, які випали ще на часи Радянського Союзу з його міцною ідеологічною (зокрема, й атеїстичною) пропагандою. А отже, публічна релігійність для молодшої людини, тим більше композитора, тоді піддавалася різкій критиці, а часто й прямим гонінням. Водночас духовно-релігійна тематика почала бути наявною фактично з перших його творів. Як зізнавався сам митець: «... із найбільш раннього дитинства я це відчував (тобто релігійність – Л. В.).

І твори, навіть те ж «Присвячення Баху» (мається на увазі «Бахіана. Медитації на тему ВАСН» для баяна – Л. В.), вони були присвячені не КПРС, а Баху. Бах – це перш за все була віруюча людина, яка все життя працювала в храмі, була пов'язана з високими духовними ідеалами. Потім та ж «Messa da Requiem» була написана ще у 1982 році, де йшли просто тексти, за які тоді я мав великі неприємності в консерваторії. І потім пішло дуже багато творів, які пов'язані з духовністю, каноном, релігійністю. І це для мене не було якимось «покликом» часу, це було якесь надзвичайне одкровення, що я ще у 1979 році звернувся у своїй творчості до Бога, а в тридцять років написав повний Requiem» (Сташевський, 2006: 163).

Тож перші свої твори, які композитор створив ще в роки навчання в консерваторії у класі баяна та які сьогодні повністю витримали випробування часом на художню зрілість і справедливо ввійшли до скарбниці концертного баянного репертуару, також позначені глибоким релігійним змістом. Окрім уже перелічених «Бахіани» і «Messa da Requiem», у цій низці варто виділити й Сонату № 1 для баяна «Passione» автора.

У подальшій своїй творчості вже зрілий майстер Володимир Рунчак не полишає власних звернень до духовно-релігійної тематики та створює з її використанням уже інші композиції в масштабних жанрах. Серед таких варто виділити: «Requiem» на латинські канонічні тексти для дев'яти виконавців; симфонію № 3 «Credo» для баритона, читця й симфонічного оркестру; «Requiem» на латинські канонічні тексти для сопрано, баритона й симфонічного оркестру; «Canzone spirituali» («Духовні піснеспіви»), Камерну симфонію для скрипки, віолончелі, фортепіано та струнного оркестру тощо.

Отже, релігійно-рефлексивна тематика в композиторській творчості Володимира Рунчака посідає значне місце. Композитором створено цілу низку малих і великих творів сакрального спрямування в різноманітних жанрах камерно-інструментальної, камерно-вокальної, хорової, симфонічної музики на різних етапах своєї творчості.

Духовна тематика в творчості Володимира Рунчака не обмежується тільки (більшими чи меншими) проявами релігійності. Вона виходить на загальнофілософський рівень, порушуючи глобальні проблеми людської етики й моралі, питання сенсу людського буття, місця людини, зокрема місця митця, у цьому світі. Ці та інші ідеї безпосередньо віддзеркалюються на образній сфері музичних творів композитора, яка передусім уособлює: «...комплекс ідей, образів

і мотивів, що пов'язані з духовним пошуком митця, його відповідальністю перед суспільством і перед Богом» (Сташевський, 2004: 119).

Наприклад, в одному з найпотужніших симфонічних творів композитора, що являє собою яскравий поліжанровий і полістильовий симбіоз, «Страсті за Владиславом» смисловою кульмінацією усього циклу стає завершальний епізод твору (епілог), в якому на тлі поступового умиротворення оркестрового звучання на екрані з'являється проєкція картини М. Ге «Що є істина?» із зображенням Ісуса і Пілата та поступовим тихим декламуванням усіма оркестрантами цього довічного питання, що й становить назву цієї картини.

Іншим прикладом впровадження духовної тематики, пов'язаної з переживанням загальнолюдських проблем, у цьому творі виступає його драматургічна кульмінація, що випадає на найбільш потужний і динамічний розвиток музичного матеріалу симфонії та доповнюється синхронним відеорядом, який проєктується на встановлений над оркестром екран. Сюжет відеоролика не є постійним і остаточно зафіксованим, оскільки автор визначає лише його ідейно-смислову наповненість через певні приклади, зазначені в авторських коментарях до партитури твору, а саме: «...монтаж кадрів, пов'язаних із війнами, руйнаціями, насиллям та іншим. Кіноролик повинен бути змонтований так, щоб у слухача/глядача виникало бажання зберегти світ, людське життя, Планету. Наприклад, жертви Першої світової війни, картини Бухенвальду та Майданека, атомне бомбардування Хіросіми, збіговисько сучасних неонацистів, паління хреста куклукскланівцями, аварія на Чорнобильській АЕС тощо...» (Рунчак, 1988).

Філософськими роздумами й глибоким символізмом сповнені й інші твори композитора камерно-інструментального й камерно-вокального жанрів. Наприклад, у музичну драматургію баянного циклу «Messa da Requiem» автор сміливо й художньо переконливо вмонтовує вербальний пласт із текстом поезії іспанського поета-екзистенціаліста Мігеля де Унамуно в перекладі на українську мову Василя Довжика, що має декламуватися виконавцем у зазначений момент під час виконання твору. Рядки вірша М. де Унамуно, які обрав композитор для посилення ідейного та образно-емоційного складника музичного ряду визначеного фрагменту цього твору, віддзеркалюють глибоку філософську рефлексію й чуттєве переживання, сповнене пошуком сенсів людського буття: «Там, де є небо – хмари. Там, де є скелі – гори. Там, де є злочин – кара. Там, де

без Бога – горе. Там, де хвороба – ліки. Там, де дощі – там ріки. Шлях від безодні – угору. Смерть і родини – поруч».

Зрозуміло, що така тематика й образне наповнення зазначених творів, а також їхня драматургія, збагачена додатковими художніми компонентами й виразовими засобами (якими, власне, є вербальні й візуальні текстові вставки), спрямовані на значне посилення емоційного впливу на слухача у процесі аудіовізуального сприйняття цієї музики, за словами дослідників творчості композитора, з метою «...створення катарсисного середовища, перебування в якому повинно спонукати слухача до глибоких роздумів над вічними істинами та сенсом буття та, зрештою, вказувати йому шлях до власного самовдосконалення» (Сташевський, 2004: 59).

Водночас закономірно постає питання про особистісні чинники й детермінанти, що стали генераторами такого авторського світобачення та фокусування його наративів у власну музичну творчість. Як зазначає сам Володимир Рунчак, у своїх різноманітних інтерв'ю і бесідах, у його житті багато відбувалося різних негативних речей і потрясінь. А це й передчасна смерть його батька, що лишила юнака подальшої повноцінної родинної опіки (Сташевський, 2006); і приниження, навіть цькування, з боку деяких, зокрема й авторитетних, педагогів під час навчання на композиторському відділенні консерваторії поруч із паралельним стрімким визнанням його музики поза стінами цього мистецького вишу (мається на увазі всім відомий фарс з оцінкою «незадовільно» на державному іспиті композитора) (Зосім, 1997); різноманітні ситуації з недоброчесністю і малодушністю окремих колег і оточення, що траплялися в різні моменти і в спілці композиторів, і в мистецькому середовищі загалом. Усе це цілком вплинуло не лише на етичні й світоглядні погляди автора, а й призвело до формування в нього посилено принципової, навіть жорсткої позиції щодо обстоювання істини й справедливості (Коскін, 2010). А це, безумовно, вплинуло й на його мистецькі пріоритети у власній композиторській творчості.

Так автор не лише сам відмовляється від різноманітних звань і нагород у мистецтві, вважаючи їх шкідливими й пережитком минулого державного устрою, а й декларує це безпосередньо в музичній площині своєї творчості (Рунчак, 2011). Створений ним і не раз виконаний публічно різними виконавцями музичний твір під назвою «Дайте дві Шевченківські премії всім, хто хоче одну» для двох саксофонів не тільки представив цікаву звукову форму-матерію, а й насамперед розкрив і

загострив суспільно-соціальну тематику, зокрема досить делікатну проблему існування в українському мистецькому середовищі гіпертрофованої жаги нагород і відзнак, що не є гідним і відповідним справжньому високому мистецтву. Отже, з огляду на це (у цьому творі й не тільки) спостерігаємо й інший зріз ідейно-образної сфери та тематики в творчості композитора, яка вирізняється в проявах сатири, сарказму, навіть епатажу.

Іноді жарт, епатажність, гра слів і сенсів відверто фігурує в окремих назвах програмних творів та їхніх авторських жанрових визначеннях. Чого вартують лише такі назви його творів, як «Гра звуків», матч із музики в п'яти раундах між кларнетистом і струнним квартетом; «Удар – ні! Удар – ні! Ударні» для двох перкусіоністів; (ria) NO TROMB ONE для тромбона і фортепіано; «v.runchak.b(es)_clari@net» для кларнету; «Accord I (is) on = accordion» для баяна/акордеона; «SEXtet» для секстету; «SAX (tête-à-tête)» для двох саксофонів тощо.

Сатирична лінія композиторського доробку В. Рунчака тісно перетинається й із гумористичною, жартівливою, настроєвою, що функціонує у системі образно-емоційного мислення автора та проявляються в інших різноманітних композиціях, насамперед камерно-інструментального спрямування. Серед таких опусів у творчому доробку автора виділяються «Фольк-концерт № 2, або Про те, як запорожці султану листа писали» для квартету перкусії та читця; «Анекдот для дорослих» – маленьке концертно для дитячого ансамблю перкусіоністів. Окремо варто виділити в цьому аспекті й композицію для двадцятиголосного мішаного хору під назвою «Мальовнича екскурсія по заповідних місцях українського сороміцького гумору» та обробку української народної пісні «Ой, у вишневому садочку козак дівчину...».

Як бачимо, сатирично-гумористична тематика в творчості Володимира Рунчака найбільш яскраво проявляється в музиці фольклористичного спрямування, адже неофольклоризм є одним із найважливіших векторів мистецької лабораторії автора. Сучасні дослідники композиторської творчості В. Рунчака як найважливіші базові чинники, що формують її інтонаційно-жанрову іманентність, поруч із духовно-релігійною спрямованістю, зазначають саме фольклорність: «В умовах постмодерну В. Рунчак зберігає свою національно-ментальну ідентичність і семантичні зв'язки з традиціями вітчизняної музичної культури, її смисловим кодом, утіленням у найважливіших духовних джерелах – культовому й фольклорному» (Коновалова, 2018; 420).

Звернення у своїй творчості до значного пласту народних першоджерел, майстерне створення яскравих стилізацій в національно-фольклорному дусі композитором відбулося не на пустому ґрунті. Володимир Рунчак, як відомо, за своєю першою музичною освітою був баяністом і, пройшов тривалий шлях із цим інструментом (від музичної школи й до консерваторії), тісно й закономірно перетинаючись із народною музикою. Крім того, батько композитора, від якого він отримав перші «музичні університети», теж був баяністом, який також був тісно пов'язаний із народною художньою творчістю. Нарешті, місцевість (Волинь), у якій виріс композитор і сформувався як музикант, як відомо, є вельми насиченою яскравими народно-музичними традиціями, а місцевий фольклор вирізняється мовностильовою самобутністю.

З іншого боку, далеко не всі твори композитора, у яких наявним є відверте національно-фольклорне начало, представляють саме весело-розважальний (зокрема, й комічно-гумористичний) зріз образно-емоційного спектра. Більшість неофольклорних творів у доробку автора відбивають також й інше коло музичних образів, тобто ліричних, епічних, драматичних, навіть трагічних.

Розробка глибинних пластів українського фольклору в його творчості здебільшого виходить на рівень масивних жанрів з потужною і насиченою драматургією. До таких творів слід віднести Сюїту №2 «Українську» (у другій редакції – «Три фольклорні п'єси») для баяна; фольк-кантата на народні тексти «Чумацькі пісні» для баритона й оркестру народних інструментів; фольк-концерт № 1 на народні тексти «Голосіння і співаночки» для дев'яти виконавців тощо. Фольклорна основа наявна й в інших, тобто камерних творах композитора: «Чотири обробки волинських народних пісень» для мішаного хору; «Гуцульська мозаїка» для ансамблю народних інструментів; обробка української народної пісні «Тихо над річкою» для двох дитячих голосів та ансамблю баянів.

Висновки. Здійснений аналітичний екскурс композиторського доробку Володимира Рунчака дає змогу виділити основні ідейно-світоглядні й образно-емоційні грані його творчості, що фокусуються передусім на тематиці музичних доробків композитора та визначають їхню жанрово-стильову атрибутику. Отже, найважливішою рисою музичної творчості Володимира Рунчака є духовно-рефлексивна та сакральна спрямованість, що прямо проявляються у створенні ним як суто культової та квазікультової музики (реквієм, антифони, піснеспіви, молитва та ін.), так і позакультової,

тобто в творах різних жанрів камерно-інструментального, камерно-вокального, симфонічного й іншого спрямування, жанрові прототипи яких (або тематика яких) тісно пов'язана із сакральністю. Важливою сферою творчості митця як частини його світовідчуття виступає переробка і трансформація фольклорного начала, що проявилось у створенні ним великої кількості неофольклористичних композицій великих і малих форм з широкою образно-емоційною палітрою – від дра-

матичних до гумористично-жартівливих проявів. Епатажність, сатиристичність, гра сенсів в окремих творах виявляються не лише в мовно-стильовій і драматургійно-композиційній атрибутиці, а й подекуди в химерній винахідливості їхніх програмних назв і жанровій прецедентності. Усе це становить базу ідейно-світоглядних й мистецьких орієнтирів і почасти визначає унікальність творчої постаті відомого сучасного українського композитора Володимира Рунчака.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Заверуха Е. А. Драматургическая функция фактуры в Концерте-канте В. Рунчака «Оспівуючи Різдво Господнє». *Музикознавство*. № 4. 2014. С. 3–8.
2. Коновалова І. Ю. Феномен композитора в часопросторі європейської музичної культури ХХ століття: модуси теоретичного осягнення : монографія. Харків : Планета-Принт, 2018. 480 с.
3. Мальцева Е. С. К анализу сонаты «Passione» В. Рунчака. *Вестник Томского государственного университета*. 2012. № 364. С. 54–56.
4. Мимрик М. Р. Характеристика виконавсько-виражального потенціалу саксофона у камерно-інструментальних творах В. Рунчака. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*. Вип. XXXII. Київ : Міленіум. 2014. С. 315–324.
5. Семененко Н. Ф. Актуальні аспекти сучасного функціонування інтерфейсу «композитор – виконавець – музичний простір». *Музична україністика: сучасний вимір*. Київ : ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. 2009. С. 94–104.
6. Сташевський А. Я. Володимир Рунчак «Музика про життя...». Аналітичні есе баянної творчості : монографія. Луцьк, 2004. 199 с.
7. Сташевський А. Я. Особистість і творчість у контексті становлення сучасної української музики для баяна. Інтерв'ю-бесіда з композитором Володимиром Рунчаком. *Актуальні питання баянно-акордеонного виконавства та педагогіки в мистецьких навчальних закладах*. Вип. 2. Луганськ : ЛНПУ ім. Т. Шевченка. 2006. С. 159–165.
8. Коскін В. «Я маю говорити, а не займатися холуйством»: інтерв'ю з композитором В. Рунчаком. *Демократична Україна*. 2010. 9 квітня.
9. Зосім О. Композитор і диригент. *Музика*. №6. 1997. С. 2–4.
10. Перепелиця О. Думки вголос: інтерв'ю з В. Рунчаком. *Музика*. №6. 2006. С. 12–13.
11. В. Рунчак «Я – самашедший», але не божевільний!» Композитор Володимир Рунчак закликає роздати держнагороди всім, хто їх забажає. *Дзеркало тижня*. Вип. № 11. 2011. 26 березня – 2 квітня.
12. В. Рунчак «Страсті за Владиславом» симфонія для баяна, читця, відеореяду, рок-гурту та симфонічного оркестру. Партитура. Рукопис. 1988.

REFERENCES

1. Zaverukha E. A. Dramaturhicheskaia funktsiya faktury v Kontserte-kante V. Runchaka “Ospivuiuchy Rizdvo Hospodnie” [Dramaturgical function of texture in V. Runchak’s Concert-edging “Singing the Lord’s Christmas”]. *Musicology*. № 4. 2014. S. 3–8. [in Russian].
2. Konovalova I. Yu. Fenomen kompozytora v chasoprostori yevropeiskoi muzychnoi kultury XX stolittia: modusy teoretychnoho osiahnennia [The phenomenon of the composer in the space-time of the European musical culture of the XX century: modes of theoretical comprehension] : monograph. Kh. : Planeta-Prynt, 2018. 480 s. [in Ukrainian].
3. Maltseva E. S. K analyzu sonaty “Passione” V. Runchaka [To the analysis of V. Runchak’s sonata “Passione”]. *Bulletin of Tomsk State University*. 2012. № 364. S. 54–56. [in Russian].
4. Mymryk M. R. Kharakterystyka vykonavsko-vyrazhalnoho potentsialu saksofona u kamerno-instrumentalnykh tvorakh V. Runchaka [Characteristics of the performing and expressive potential of the saxophone in the chamber and instrumental works of V. Runchak]. *Actual problems of history, theory and practice of art culture*. Vol. XXXII K. : Milenium. 2014. S. 315–324. [in Ukrainian].
5. Semenenko N. Aktualni aspekty suchasnoho funktsionuvannia interfeisu “kompozytor – vykonavets – muzychnyi prostir” [Actual aspects of modern functioning of the interface “composer – performer – musical space”]. *Musical Ukrainian Studies: Modern Dimension*. K. : IMFE of M. T. Rylskyi. 2009. S. 94–104. [in Ukrainian].
6. Stashevskiy A. Volodymyr Runchak. “Muzyka pro zhyttia...” Analytychni ese baiannoï tvorchosti [Volodymyr Runchak. “Music about life...” Analytical essays of accordion creativity.] : Monograph. Lutsk, 2004. 199 s. [in Ukrainian].
7. Stashevskiy A. Osobystist i tvorchist u konteksti stanovlennia suchasnoi ukrainskoi muzyky dlia baiana. Interviu-besida z kompozytorom Volodymyrom Runchakom [Personality and creativity in the context of the formation of modern Ukrainian accordion music. Interview with composer Volodymyr Runchak.]. *Current issues of accordion performance and pedagogy in art schools*. Vol. 2. Luhansk : LNU of T. Shevchenko. 2006. S. 159–165. [in Ukrainian].
8. Koskin V. “Ya maiu hovoryty, a ne zaimatysia kholuistvom”: intervui z kompozytorom V. Runchakom [“I have to speak, not engage in slander”: an interview with composer V. Runchak]. *Democratic Ukraine*. 2010. 9 April. [in Ukrainian].

9. Zosim O. Kompozytor i dyryhent [Composer and conductor]. *Music*. №6. 1997. S. 2–4. [in Ukrainian].

10. Perepelytsia O. Dumky vholos: interviu z V. Runchakom [Thoughts aloud: an interview with V. Runchak]. *Music*. № 6. 2006. S. 12–13.

11. V. Runchak “Ja – “samashedshyi”, ale ne bozhevilnyi!” Kompozytor Volodymyr Runchak zaklykaie rozdaty derzhnavorody vsim, khto yikh zabazhaie. [“I’m crazy, but not crazy!” Composer Volodymyr Runchak urges to distribute state awards to all who wish]. *Mirror of the week*. Vol. № 11. 2011. 26 marz – 2 april. [in Ukrainian].

12. V. Runchak “Strasti za Vladyslavom” symfoniia dlia baiana, chyttsia, videoriadu, rok-hurtu ta symfonichnoho orkestru [“Passions for Vladislav” is a symphony for accordion, reader, video series, rock-band and symphony orchestra]. Score. Manuscript. 1988.